

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

המחלקה לפיקוח תקציבי

תיאור מנגנונים להפחתת גמלאות בשל הכנסה

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: ענת ירון, כלכלנית

אישור: אליעזר שוורץ, ראש תחום במחלקה לפיקוח תקציבי

כ' סיוון תשע"ח

3 ביוני 2018

מסמך זה נכתב לבקשת חה"כ אלי אלאוף, יו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת והוא עוסק במנגנונים של הפחתת קצבאות בשל הכנסה. המסמך נכתב במסגרת הדיונים על הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 30), התשע"ז-2017 (להלן: הצעת החוק), ומוצגים בו תנאי הזכאות וגובה קצבאות נכי צה"ל ומנגנון הפחתת גמלת נכה נצרך בשל הכנסה, וכן מוצגים נתונים על מספר קצבאות נוספות (נכות כללית, נכי רדיפות הנאצים והבטחת הכנסה בגיל עבודה), והמנגנונים להפחתה בקצבאות אלה בשל הכנסה.

1. נכי צה"ל¹

לנכי צה"ל משולמות גמלאות מתוקף חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 ומתוקף הסדרים נוספים, מסמך זה יעסוק בתגמול הבסיסי ובתגמולים לנכה נצרך.² נציין כי כיום קיים מנגנון להפחתת גמלת נכה נצרך בשל הכנסה, בהצעת החוק מוצע להכניס מספר שינויים בהגדרות.

1.1. תנאי זכאות וגובה הגמלה

תגמול בסיסי - נכה אשר נקבעה לו דרגת נכות מעל 10%, ישולמו לו תגמולים בשיעור של אחוז אחד מ"השכר הקובע"³ לכל אחוז שבדרגת נכותו. משנת 2017 **גובה הגמלה הבסיסית לנכה שנקבעה לו דרגת נכות של 100% הינו 4,564.8 ש"ח**. בהתאם לסכום זה נקבע גובה הגמלה לשיעורי נכות חלקיים לדוגמה: 50% נכות – 2,282.4 ש"ח; 60% נכות – 2,738.9 ש"ח; 80% נכות – 3,651.9 ש"ח וכו'. נכה שדרגת הנכות שנקבעה לו הינה בין 10% ל-19%, יקבל מענק חד פעמי במקום גמלה חודשית.⁴ נכה בעל נכות מיוחדת (נכה שנקבעה לו דרגת נכות של יותר מ-100% לפי הכללים המפורסמים בתקנות) יקבל תוספת בשיעור 40% לגמלה הבסיסית, סכום הגמלה לנכה בעל נכות מיוחדת הינו 6,390.7 ש"ח.

גמלת נכה נצרך – על פי הצעת החוק, נכה נצרך הינו נכה שאינו מסוגל להשתכר למחייתו בשל נכותו ואין סיכוי נראה לעין שיהיה אפשר לשקמו אי-פעם.⁵ הגמלה במקרה זה מחושבת כשיעור קבוע מ"הדרגה הקובעת"⁶ בהתאם להרכב המשפחתי, וכן תוספת המחושבת לפי שיעורים קבועים בחוק לכל דרגת נכות מ"השכר הקובע" לחישוב הגמלה הבסיסית. לוח 1 להלן מציג את גובה הגמלה לנכה נצרך לפי דרגת הנכות והרכב משפחתי.

¹ ענת ירון, **סכומי התגמולים לפי הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 30), התשע"ז 2017**, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 24 במאי 2017.

² קיימים תגמולי מחייה נוספים, בהם תגמול נכה מחוסר פרנסה ותוספת מיוחדת עקב פרישה מוקדמת, אשר הזכאות להם תלויה בעמידה במבחן הכנסה. **תגמול נכה מחוסר פרנסה** ניתן לנכה שאין לו הכנסה מכל מקור שהוא חוץ מתגמולים לפי חוק זה או שהכנסתו לאחר ניכויים פחותה מ-2,282.4 ש"ח, והוא הוכיח לקצין תגמולים כי עשה כל שביכולתו כדי לקבל הכנסה או להגדילה יכול להיות זכאי לתגמול מחוסר פרנסה; **תוספת מיוחדת עקב פרישה מוקדמת** ניתנת לנכה מעל גיל 50 שדרגת נכותו היא 35% ומעלה או שדרגת נכותו היא 20% ומעלה בשל פגימת ראש או פגימה נפשית, ואשר פרש כליל מעבודתו או ממשלח ידו לפני הגיעו לגיל פרישה, ורופא שמינה שר הביטחון קבע באישור קצין תגמולים, שאינו מסוגל לעבוד בעבודה כלשהי או לעסוק במשלח יד כלשהו, תשולם לו תוספת לתגמוליו בהתאם לגיל הפרישה. על פי הצעת החוק, מי ששכרו אינו עולה על 2,282 ש"ח ייחשב לעניין זה כמי שפרש כליל מעבודתו או ממשלח ידו. כמו כן, על פי התקנות לתוספת זו קיים מבחן הכנסה לכל הכנסה (גם הכנסות שאינן מעבודה) - התוספת ניתנת למי שהכנסתו מכל מקור שהוא אינה עולה על פי שניים מהשכר הממוצע במשק לרווק או פי שלוש מהשכר הממוצע במשק למי יש לו משפחה.

³ **"השכר הקובע"** מוגדר כ-"157.9% מסך כל המשכורת המשתלמת לעובד מדינה שדרגת משכורתו היא 17 של הדירוג המנהלי ושאינו משתלמת לו תוספת למשכורתו בזכות בן משפחה".

⁴ נכים שדרגת הנכות שנקבעה להם הינה בין 10% ל-19%, אשר הגישו לראשונה תביעה לקצין התגמולים לפני 1 בינואר 1996, זכאים להמשיך לקבל תגמול חודשי במקום מענק חד פעמי.

⁵ על פי הוראת החוק הקיימת, נכה נצרך הוא מי שאינו מסוגל להשתכר למחייתו ואין לו הכנסה מספקת למחייתו.

⁶ **"הדרגה הקובעת"** מוגדרת כ-"סך כל המשכורת המשתלמת לעובד מדינה שדרגת משכורתו היא 22 של הדירוג המנהלי ושאינו משתלמת לו תוספת למשכורתו בזכות בן משפחה".

לוח 1 – סכום גמלה לנכה נצרך לפי דרגת נכות והרכב משפחתי (בש"ח, 2018)⁷

דרגת נכות	רווק	נשוי	עם ילד
20%-49%	6,636.02	7,129.95	8,602.58
50%-59%	8,803.82		9,768.80
60%	8,940.77		9,905.75
70%	9,123.36		10,088.34
80%	9,351.60		10,316.59
90%	9,625.49		10,590.48
100%	9,716.79		10,681.77
נכות מיוחדת	11,360.14		12,325.12

מהלוח עולה כי גובה גמלת נכה נצרך נע בין כ-6,640 ש"ח לנכה רווק בדרגות נכות 20%-49% וכ-8,600 ש"ח לנכה ברמת נכות זו עם ילד, לבין גמלה בגובה כ-11,360 ש"ח לנכה עם דרגת נכות מעל 100% (נכות מיוחדת) ללא ילד, וכ-12,325 ש"ח לנכה בדרגת נכות זו עם ילד.

1.2. מנגנון הפחתת הגמלה בשל הכנסה

1.2.1. הכנסה מיגיעה אישית או מהשכרת נכס או מרווחי הון

לפי הצעת החוק, נכה נצרך שיש לו הכנסה מיגיעה אישית, מדמי שכירות בעבור השכרת נכס שבעלותו או בבעלות בן זוגו (למעט מקרים בהם הנכה משכיר נכס למגורים שבעלותו ושוכר נכס אחר למגורים), או הכנסות מרווח הון, ינוכו מתגמוליו חלק מהכנסתו העולה על 2,282.4 ש"ח.⁸ כלומר ברמות הכנסה שמתחת ל-2,282 ש"ח, אין הפחתה של הגמלה. ברמות הכנסה שמעל 2,282 ש"ח תופחת הגמלה בגובה ההפרש בין ההכנסה ל-2,282 ש"ח כך שסך הכנסתו של הזכאי, המורכבת מהגמלה ומההכנסה האישית (מיגיעה אישית או מהשכרת נכס או מרווחי הון), תהיה בגובה גמלה בשיעור מלא ובתוספת סכום זה. הגמלה מופחתת בהתאם לרמת ההכנסה עד לגובה התגמול הבסיסי על פי דרגת הנכות שנקבעה. לוח 2 להלן מציג דוגמה לגובה גמלת נכה נצרך שנקבעה לו דרגת נכות של 100% ללא ילד, לפי רמות שונות של הכנסה.

לוח 2 – גמלת נכה נצרך עם 100% נכות ללא ילד לפי רמות שונות של הכנסה אישית (בש"ח לחודש)

רמת הכנסה אישית (מיגיעה אישית או מהשכרת נכס או מרווחי הון)	גובה הגמלה	סך-הכול הכנסות (מגמלה ומהכנסה אישית)	הערות
עד 2,282.4 ש"ח	9,716.8	עד 11,999.4	אין הפחתה של הגמלה בשל הכנסה
4,000	7,999.2	11,999.4	חלק ההכנסה שמעל 2,282 מופחת מהגמלה
6,000	5,999.2	11,999.4	חלק ההכנסה שמעל 2,282 מופחת מהגמלה
8,000	4,564.8	12,564.8	זכאות לתגמול הבסיסי
10,000	4,564.8	14,564.8	זכאות לתגמול הבסיסי

⁷ פזית ענבל אשל, סגנית ראש אגף שיקום וראש היחידה לתגמולים, תשלומים והטבות, משרד הביטחון, דוח טבלת תגמולים, דוא"ל, 21 במאי 2017, דוא"ל 3 במיוני 2018.

⁸ על פי הוראת החוק הקיימת, הכנסה של נכה נצרך לצורך הפחתת הקצבה מוגדרת כהכנסה מכל מקור שהוא חוץ מתגמולים לפי חוק הנכים

מהלוח עולה כי ברמות הכנסה שעד 2,282.4 ש"ח, אין הפחתה של הגמלה בשל הכנסה אישית; ברמת הכנסה שמעל סכום זה, מופחתת מהגמלה חלק מההכנסה העולה על 2,284.4. לדוגמה, ברמת שכר של 4,000 ש"ח מופחת מהגמלה 1,717.6 ש"ח, ונותרת גמלה של 7,999.2 ש"ח, סך הכנסתו של הזכאי הינה בגובה 11,999.4 ש"ח. ברמות שכר שמעל 7,434.4 ש"ח הגמלה הנותרת לנכה נצרך לאחר ההפחתה בשל הכנסה היא יותר נמוכה מגובה התגמול הבסיסי, ולכן הוא זכאי לתגמול הבסיסי בלבד.

1.2.2. הכנסה מקצבה או תשלום שאינם לפי חוק הנכים

נכה נצרך שיש לו הכנסה מקצבה או תשלום שהוא מקבל לפי חוק אחר או לפי הסכם או הסדר כלשהו (למעט הקצבאות המפורטות בחוק ויפורטו להלן), תשלום לו הגמלה בניכוי סכום ההכנסה מקצבה או תשלום אחר שמשולמת לו, עד לגובה הגמלה הבסיסית על פי רמת הנכות שנקבעה לו.

לעניין זה הצעת החוק מפרטת קצבאות אשר סכומן לא ינוכה מהגמלה: קצבאות אזרח ותיק, שר"מ, ניידות, גזת, פוליו, שאירים, קצבאות ילדים, סיעוד, תשלומי מזונות, תשלומים לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה, תשלומים לניצולי שואה, תגמולי ביטוח סיעודי, וכל הכנסה מיגיעה אישית של בן הזוג של הנכה או כל קצבה המשולמת לו לפי כל חוק או כל קצבה בעד ילד של נכה. גם כיום קצבאות אלה אינן מנוכות מהגמלה, הצעת החוק מעגנת זאת בחוק.

2. נכות כללית⁹

קצבת נכות כללית חודשית משולמת למי שהוא תושב ישראל מגיל 18¹⁰ ועד גיל הפרישה, אשר עקב נכותו נפגעה יכולתו להשתכר מעבודה. קצבה זו נועדה להבטיח לזכאים הכנסה מינימלית לקיום.

2.1. תנאי זכאות

תנאי הזכאות לקצבה הם כדלקמן:

- המבקש הוא תושב ישראל, מגיל 18 עד גיל פרישה.
- נכות רפואית – רופא מטעם המוסד לביטוח לאומי קבע למבקש נכות רפואית בשיעור של 60% לפחות, או בשיעור של 40% לפחות, אם אחד הליקויים של הזכאי הוא בשיעור של 25% לפחות.
- אי-כושר השתכרות (להלן: אי-כושר) – נקבע שעקב הנכות הרפואית איבד המבקש מכושרו להשתכר או כושרו להשתכר הצטמצם ב-50% או יותר. יש ארבע דרגות אי-כושר: 60%, 65%, 74% או 100%.
- הכנסות – הכנסות הזכאי מעבודה נמוכות מ-60% מהשכר הממוצע למשך 90 יום מהתאריך הקובע שהוא התאריך שבו, עקב הליקוי, נגרם למבוטח אי-כושר להשתכר לתקופה של 90 ימים רצופים לפחות.¹¹

⁹ המוסד לביטוח לאומי, דוח שנתי 2016, פרק 3: פעילות ומגמות בתחום הגמלאות – ביטוח נכות כללית, 2017. פרק זה עוסק בגמלאות נכות כללית בלבד, חשוב לציין כי ענף נכות בביטוח הלאומי משלם קצבאות נוספות, המוענקות לזכאים בנפרד מקצבת נכות כללית או נוסף עליה. הקצבאות העיקריות הן קצבת שירותים מיוחדים המיועדת לתת מענה לתלות של הנכה באדם נוסף ולצורך שלו בליווי מתמיד וקצבת ניידות. כמו כן, זכאות לקצבת נכות עשויה להקנות לזכאי, בכפוף לתנאים מזכים, שורה של הטבות והנחות בתשלומים לרשויות המדינה ולגורמים נוספים. להרחבה ראו: ענת ירון ואליעזר שוורץ, הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2017 ו-2018, התשע"ז-2016 - שינויים במערך קצבאות הנכות הכללית, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 21 בנובמבר 2016.

¹⁰ נציין שקיימת קצבה נפרדת לילדים נכים.

¹¹ לעניין זה קיימת רשת ביטחון - מקבל קצבת נכות אשר הכנסותיו גדלו והוא הפסיק להיות זכאי לקצבת נכות עומדת רשת ביטחון לפיה מרגע שהוא הוכר כנכה, גם אם הכנסתו עלתה מעל גובה ההכנסה המרבי המזכה בקצבה ולאחר מכן ירדה לרמה שמתחת ל-60% מהשכר הממוצע הוא יוכל לשוב ולקבל קצבה ללא צורך בהגשת תביעה וללא מגבלת זמן. על פי נוהל של המוסד לביטוח לאומי, במקרה בו הכנסתו של מקבל הקצבה עלתה מעל גובה ההכנסה המרבי המזכה בקצבת נכות והוא הספיק להיות זכאי לקצבה, ותוך שלושה חודשים ירדה חזרה הכנסתו לרמת ההכנסה הקודמת (מעל ל-60% מהשכר הממוצע), הוא יוכל להמשיך להיות זכאי לקצבה מבלי שיידרש לעמוד במבחן ההכנסה של 60% מהשכר הממוצע.

2.2. גובה הקצבה והתוספות

סכום הקצבה משתנה לפי רמת האי-כושר אשר נקבעת לזכאי. לוח 3 להלן מציג את סכומי קצבת נכות כללית החל ממארכ 2018 ומספר הזכאים לקצבה לפי דרגת אי-כושר בשנת 2017.

לוח 3 – סכומי קצבת נכות כללית ומספר הזכאים לקצבה לפי דרגת אי-כושר¹²

שיעור בכלל הזכאים	מספר הזכאים	סכום קצבת נכות כללית (בש"ח לחודש)	דרגת אי-כושר
80%	193,847	3,272	דרגה מלאה (75% או 100%)
2%	5,564	2,209	דרגה חלקית – 74%
8%	19,869	1,998	דרגה חלקית – 65%
9%	22,819	1,880	דרגה חלקית – 60%
100%	242,099	-	סך הכול

כפי שמוצג בלוח, סכום קצבת נכות כללית לנכים בדרגת אי-כושר מלאה (75% או 100%) הוא 3,272 ש"ח, לנכים בדרגת אי-כושר חלקית של 74% – 2,209 ש"ח, לנכים בדרגת אי-כושר חלקית של 65% – 1,998 ש"ח ולבעלי דרגת אי-כושר חלקית של 60% – 1,880 ש"ח.

תוספת עבור תלויים - נוסף על סכומי הקצבה הבסיסית המופיעים בלוח 3 לעיל, הזכאים לקצבה מקבלים תוספות עבור תלויים – ילדים או בני זוג. לוח 4 להלן מציג את סכומי התוספות בגין תלויים לפי דרגת אי-כושר.

לוח 4 – סכומי התוספות לקצבת נכות כללית בגין תלויים (2018, בש"ח לחודש)¹³

דרגת אי-כושר	תוספת עבור ילדים (ניתן רק על שני הילדים הראשונים)	תוספת עבור בן או בת זוג
דרגה מלאה (75% או 100%)	939	1,175
דרגה חלקית – 74%	695	870
דרגה חלקית – 65%	610	764
דרגה חלקית – 60%	563	705

להלן פירוט התוספות:

- **תוספת בגין ילדים** – התוספת ניתנת בגין ילדים עד גיל 18, ולכל המאוחר עד גיל 24, אם הם משרתים בשירות סדיר או בשירות לאומי. התוספת משולמת רק עבור שני הילדים הראשונים. סכום התוספת החודשית הוא 939 ש"ח לילד לנכים בדרגת אי-כושר מלאה, 695 ש"ח לילד לנכים בדרגת אי-כושר חלקית בשיעור 74%, 610 ש"ח לילד לנכים בדרגת אי-כושר חלקית בשיעור 65% ו-563 ש"ח לילד לנכים בדרגת אי-כושר חלקית בשיעור 60%.
- **תוספת עבור בן או בת זוג** – נוסף על הקצבה הבסיסית זכאי מקבל הקצבה לתוספת עבור בן או בת זוג, אם הם עומדים בשני התנאים האלה: (א) ההכנסה החודשית ברוטו של בן או בת הזוג היא עד 5,646 ש"ח; (ב) בן או בת הזוג אינם מקבלים קצבה אחרת. סכום התוספת החודשית הוא 1,175 ש"ח לנכים בדרגת אי-כושר מלאה, 870

¹² **סכומי קצבת נכות כללית**: החל ממארכ 2018, סכומי הקצבה לבעלי דרגת אי-כושר מלאה כוללים את הקצבה החודשית הנוספת (קח"ן), המוסד לביטוח לאומי, **נכות כללית – מהם סכומי קצבת נכות?**, תאריך כניסה: 21 במאי 2018; **מספר הזכאים**: המוסד לביטוח לאומי, ירחון סטטיסטי, **לוח 8.4 – מקבלי קצבת נכות כללית, לפי דרגת אי-כושר השתכרות ומקבלי קצבה חודשית נוספת, לפי אחוז רפואי**, ינואר 2018.

¹³ המוסד לביטוח לאומי, **נכות כללית – מהם סכומי קצבת נכות?**, תאריך כניסה: 21 במאי 2018.

שי"ח לנכים בדרגת אי-כושר חלקית של 74%, 764 שי"ח לנכים בדרגת אי-כושר חלקית של 65% ו-705 שי"ח לנכים בדרגת אי-כושר חלקית של 60%.¹⁴

2.3. מנגנון הפחתת הקצבה בשל הכנסה

2.3.1. הכנסה שאינה מעבודה

זכאי לקצבת נכות עם תוספות בגין תלויים שיש לו הכנסה שאינה מעבודה, כגון מפנסיה, משכר דירה, ממלגה, מקצבאות אחרות מהביטוח הלאומי או מגורמים אחרים, או רווחים מהשקעות – יופחת סכום ההכנסה שאינה מעבודה מתוספת התלויים, כך שקצבתו לאחר ההפחתה תהיה, לכל הפחות ובהתאם לגובה ההפחתה, בגובה קצבת יחיד מלאה.¹⁵

2.3.2. הכנסה מעבודה

כאמור, אחד התנאים להכרה כנכה לפי חוק הביטוח הלאומי הוא עמידה במבחן הכנסות עם רמת הכנסה נמוכה מ-5,944 שי"ח (60% מהשכר הממוצע) למשך 90 ימים לפחות מהתאריך הקובע. לאחר עמידה בתנאי זה וביתר תנאי הזכאות המפורטים לעיל, המבוטח יכול לקבל הכרה כנכה ולהיות זכאי לקצבת נכות גם אם בהמשך הכנסתו תעלה מעל 60% מהשכר הממוצע, וכל עוד קצבתו תעלה על שיעור של 2.68% מהסכום הבסיסי – 235 שי"ח. ההפחתה בקצבה מבוצעת באופן מדורג כך שככל שההכנסות מעבודה גדלות, סכום ההכנסה הכולל של הזכאי לקצבה, הכולל את הכנסתו מעבודה ומקצבה, יהיה תמיד גבוה יותר מסכום הקצבה בלבד.

ההפחתה בגין הכנסות מעבודה אינה נעשית מהשקל הראשון, אלא ישנו סכום שאינו מובא בחשבון לצורך ההפחתה (הדיסריגארד), וההפחתה נעשית רק בגין הכנסה הגבוהה ממנו. החל ממארכ 2018 **גובה ההכנסה שאינה מובאת בחשבון** הינו 3,700 שי"ח בחודש. מעל גובה הכנסה זה, הקצבה (כולל התוספות) מופחתת באופן הדרגתי כפי שמוצג בלוח 5 להלן.

לוח 5 – שיעורי הניכוי מקצבת נכות כללית לפי סכום חלק ההכנסה מעבודה (בש"ח, החל ממארכ 2018)¹⁶

שיעור הניכוי מהקצבה	סך חלק הכנסה מעבודה (בש"ח לחודש)
0	עד 3,700
30%	6,736-3,701
40%	9,213-6,737
60%	מ-9,214 עד ההכנסה המרבית המזכה בקצבה בהתאם לרמת הקצבה לפי ההרכב המשפחתי

על-פי הלוח, בגין הכנסה מעבודה בסכום של עד 3,700 שי"ח (37.35% מהשכר הממוצע) אין הפחתה של הקצבה. בחלק ההכנסה שמעל 3,700 ועד 6,736 שי"ח (68% מהשכר הממוצע), שיעור הניכוי מהקצבה הוא 30%; בחלק מההכנסה שמעל 6,736 ועד 9,213 שי"ח (93% מהשכר הממוצע), שיעור הניכוי מהקצבה הוא 40%. שיעור הניכוי המרבי מהקצבה הוא 60% – בעד חלק ההכנסה שמעל 9,213 שי"ח ועד ההכנסה המרבית המזכה בקצבה בה הקצבה המזערית היא בגובה 235 שי"ח.

ההכנסה המרבית המזכה בקצבה היא בגובה השכר שעד אליו קיימת זכאות לקצבה מופחתת, מעל גובה שכר זה, אין זכאות לקצבה. ההכנסה המרבית האמורה נקבעת על-פי סכום הקצבה המשולם לפי מספר התלויים, לדוגמה

¹⁴ עקרת בית נכה אינה זכאית לתוספת עבור בן או בת זוג.

¹⁵ המוסד לביטוח לאומי, **נכות כללית – מהם סכומי קצבת נכות?**, תאריך כניסה: 21 במאי 2018.

¹⁶ המוסד לביטוח לאומי, **עדכון קצבאות ינואר 2018**, 1 בינואר 2018.

לנכה יחיד עם דרגת אי כושר מלאה, ההכנסה המרבית המזכה בקצבה היא 11,106 ש"ח, לנכה יחיד עם ילד – 12,671 ש"ח, לנכה יחיד עם שני ילדים או יותר – 14,236 ש"ח, לנכה עם בן-זוג תלוי – 13,065 ש"ח.¹⁷

בדרגת אי-כושר חלקית (עד 74% נכות), חישוב הקצבה של זכאי מחושב באופן שונה במעט,¹⁸ על פי אותם שיעורי ניכוי מהגמלה המופיעים בלוח 5 לעיל. המשמעות היא שלזכאים עובדים אשר להם דרגת אי-כושר חלקית, ההפחתה של הקצבה מתחילה ברמת שכר של 7,100-7,600 ש"ח, בהתאם לרמת האי-כושר שנקבעה להם.

3. גמלה לניצולי שואה לפי חוק נכי רדיפות הנאצים¹⁹

גמלאות והטבות לניצולי שואה ניתנות באמצעות הרשות לזכויות ניצולי השואה במשרד האוצר על-פי חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957.²⁰

3.1. תנאי זכאות

תנאי הזכאות להטבות לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957, הם כדלקמן: (1) עלייה לישראל לפני אוקטובר 1953; (2) אזרחות ותושבות ישראלית רציפה החל מאפריל 1954; (3) קיום עילת נרדפות – שהות במחנה ריכוז, בגטו, במחנה שבו עבדו עבודות פרך, חיי סתר בזהות בדויה בשטח כבוש, גירוש, בריחה מחמת הפחד והגבלת חירות בשטח כבוש; (4) נכות עקב הרדיפות בשיעור שאינו נמוך מ-25%, בגין מחלות שקיים לגביהן קשר סיבתי לרדיפות הנאצים; (5) אינם זכאים לתגמול ממקור אחר - מי שמקבל רנטה בגין נזקי בריאות ישירות מממשלת גרמניה או ממדינה אחרת אינו זכאי לגמלה.

3.2. גובה הגמלה

גובה הגמלה החודשית המשולמת נקבע לפי שיעורי הנכות ולפי גובה ההכנסה. בחוק קבועים שלושה סוגי תגמולים חודשיים: **התגמול הבסיסי** נקבע בהתאם לשיעור הנכות מרמת 25% נכות ומעלה; **תגמול לפי הכנסה** משולם לניצולי שואה זכאים שלהם הכנסות נמוכות ורמת נכות של עד 50% נכות, **ותגמול מוגדל לפי הכנסה** משולם לניצולי שואה זכאים שלהם הכנסות נמוכות ורמת נכות של 50% נכות ומעלה. להלן סוגי הגמלאות וסכומן:

- **תגמול בסיסי** - משולם לזכאים ללא צורך במבחן הכנסות. רמת הנכות המזערית המזכה בגמלה היא 25% נכות. גובה הגמלה המזערי הינו 2,308 ש"ח, הגמלה משולמת מדי חודש באופן אוטומטי לפי הגבוה מבין אלה:
  - השיטה הליניארית - גובה התגמול נגזר מגובה דרגת הנכות, כאשר גובה הגמלה לדרגת נכות של 100% הינו 5,796.35 ש"ח.
  - שיטת ה"מדרגות" – גובה התגמול החודשי הרגיל צמוד ל-75% מהרנטה הגרמנית ונקבע לפי מדרגות של אחוזי נכות, כפי שמוצג בלוח 6 להלן.

¹⁷ קצבת נכות חודשית אינה משולמת אם היא נמוכה מ-235 ש"ח, סכומי ההכנסה המרבית המזכים בקצבה המוצגים חושבו על-ידי מרכז המחקר והמידע של הכנסת על בסיס המנגנון המפורט בחוק.

¹⁸ בדרגת אי כושר חלקית סכום הקצבה הוא הסכום הנמוך בין קצבת יחיד מלאה (בדרגת אי-כושר מלאה) ותוספת עבור תלויים, בניכוי סכום ההפחתה מהקצבה, המחושב בהתאם לשיעורי הניכוי המפורטים בלוח 4 לעיל, לבין קצבת יחיד לפי דרגת אי-כושר חלקית (כמפורט בלוח 1 לעיל), ותוספת עבור תלויים. בחישוב סכום התוספת עבור תלויים לזכאים בדרגת אי-כושר חלקית אשר משתכרים יותר מ-2,080 ש"ח (21% מהשכר הממוצע), אין הפחתה של התוספת בהתאם לרמת האי-כושר (כפי שתואר בלוח 2 לעיל), והם מקבלים תוספת זו בשיעורה המלא (כלומר לפי דרגת אי-כושר מלאה).

¹⁹ הרשות לזכויות ניצולי השואה במשרד האוצר, **חברת זכויות**, אפריל 2018.

²⁰ ניצולי שואה מקבלים קצבאות והטבות גם לפי חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954 וחוק הטבות לניצולי שואה, התשי"ז-2007. וכן יכולים להיות זכאים לגמלאות והטבות שונות מממשלת גרמניה או מממשלות אחרות. המנגנון להפחתת הקצבה בשל הכנסה לזכאים לפי חוקים אלה דומה למנגנון לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957 ולכן לא יתואר בנפרד. להרחבה ראו: צח בן יהודה ואליעזר שוורץ, **השפעת תיקוני החקיקה בנושא ניצולי השואה משנת 2014 על ההטבות הניתנות לניצולי השואה**, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 6 ביולי 2015.

מדרגה	אחוז נכות	גובה הגמלה
1	25%-39%	1,825
2	40%-49%	2,271
3	50%-59%	2,711
4	60%-69%	3,164
5	70%-79%	3,609
6	80%-100%	4,502

מהלוח עולה כי גובה הגמלה לנכי רדיפות הנאצים לפי שיטת המדרגות נע בין 1,825 ש"ח בדרגות הנכות הנמוכות לבין 4,502 ש"ח בדרגות הנכות הגבוהות, כאמור, בכל מקרה, גובה הגמלה המזערי הינו 2,308 ש"ח.

- **תגמול לפי הכנסה** - משולם למי שדרגת הנכות שלו היא 25%-49%, והוא עומד במבחן הכנסות. הזכאים נחלקים לשתי קבוצות לפי שיעור הנכות שלהם: א. מי שדרגת נכותו 25%-39% מקבל עד 5,699.51 ש"ח בחודש; ב. מי שדרגת נכותו 40%-49% מקבל עד 6,220.32 ש"ח בחודש.
- **תגמול מוגדל לפי הכנסה** - משולם למי שדרגת הנכות שלו גבוהה מ-50% והוא עומד במבחן ההכנסות. גובה התגמול לנכה שדרגת הנכות שלו היא 50%-59% הוא 9,444.09 ש"ח, ככל שדרגת הנכות גבוהה יותר הגמלה גדולה יותר, לפי המנגנון המפורט בחוק, עד ל-10,603.36 ש"ח למי שדרגת הנכות שלו היא 100%.

3.3. מנגנון הפחתת הגמלה בשל הכנסה

כאמור, תגמול לפי הכנסה ותגמול מוגדל לפי הכנסה מותנים בעמידה במבחן הכנסות. אם קיימת הכנסה, הגמלה מופחתת בהתאם לגובה ההכנסה, עד לגובה התגמול הבסיסי. הכנסה לעניין זה מוגדרת כהכנסה מכל מקור שהוא, לרבות קצבאות המשולמות באמצעות המוסד לביטוח לאומי, ובפרט קצבת אזרח ותיק (התוספת בעד בן הזוג שמקבל ניצול השואה יחד עם קצבת אזרח ותיק לא תילקח בחשבון). מבחן ההכנסה הוא אישי להכנסותיו של ניצול השואה ללא הכנסות בן או בת הזוג. להלן פירוט מנגנון הפחתת הגמלה:

- אם סך הכנסותיו גבוה מסכום הגמלה המרבי שהיה נקבע לו לפי דרגת הנכות שלו, הוא אינו עומד במבחן ההכנסות והוא זכאי לתגמול הבסיסי בלבד.
- אם סך הכנסותיו נמוך מהגמלה המרבית - יקבל את סכום הגמלה המרבית (לפי דרגת נכותו) בניכוי הכנסתו הנוספת, ובלבד שגמלתו לא תפחת מהתגמול הבסיסי.

4. גמלת הבטחת הכנסה בגיל העבודה²²

גמלת הבטחת הכנסה משולמת לזכאים בגיל העבודה ולקשישים שאין להם מקורות הכנסה נוספים או שהכנסותיהם נמוכות מסף ההכנסה הקבוע בחוק, ומטרתה להבטיח רמת הכנסה מזערית לשם קיום. קיימת השלמת הכנסה גם לקצבת אזרח ותיק (קצבת זקנה), אך במסמך זה נדון רק בגמלת הבטחת הכנסה בגיל העבודה.

²¹ הסכומים חושבו על פי שיעורים מהשכר הממוצע לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995, לוח ח'1.

²² ענת לוי, [תיאור גמלת הבטחת הכנסה ואומדן שווי ההטבות הלוות למקבלי הגמלה – עדכון](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 13 באוגוסט 2014.

4.1. תנאי זכאות²³

תנאי הזכאות לגמלה להבטחת הכנסה חייבים להתקיים בתובע וכן בבן-זוגו (אם יש בן-זוג, ומלבד מקרים מסוימים שבהם התובע חי בנפרד מבן-זוגו). שלושה תנאים קובעים את הזכאות לגמלת הבטחת הכנסה:

- **רציפות תושבות** – תושב ישראל 24 חודשים רצופים שמלאו לו 20 שנה,²⁴ ולגבי עולה חדש – אם לא עברו 5 שנים מיום העלייה לארץ, נדרשת תושבות של 12 חודשים מצטברים לפני הגשת התביעה.
- **מבחן הכנסות** – הכנסות התובע ובן-זוגו משכר, מפנסיה או מגמלאות מחליפות שכר (דמי לידה, גמלה לשמירת הריון, דמי פגיעה, תגמולי מילואים וגמלה בגין חוב שכר עבודה ופיצויי פיטורין) והכנסות שאינן מעבודה אינן עולות על סכום מסוים שנקבע בחוק לפי גיל התובע, מצב משפחתו ומספר הנפשות במשפחה (סכומי ההכנסה המרבית מופיעים בלוח 7 להלן). לא יובאו בחשבון ההכנסות האלה: הכנסות מקצבת ילדים, מגמלה לילד נכה, מגמלת שירותים מיוחדים לנכה, מגמלת ניידות, מגמלת סיעוד, מדמי מחיה לאלמנה וליתום, מגמלאות מיוחדות לנכה עבודה, מגמלה או מהטבה המשולמת לנוזקים עלפי חוק שירותי הסעד ומתשלומים שהקונגרס היהודי העולמי משלם לחסידי אומות העולם.
- **מבחן תעסוקה** – חייבים במבחן התעסוקה תובע הגמלה ובן-זוגו שהם מחוסרי עבודה או שהם בהכשרה מקצועית או שהם עובדים בשכר נמוך.²⁵

אי-זכאות לגמלה – מי שנכללים בקבוצות אלה אינם זכאים לגמלה:

- הנמצא במוסד וכל החזקתו על חשבון אוצר המדינה, הסוכנות היהודית, רשות מקומית או מוסד דת;
- המשרת שירות סדיר בצה"ל, הוא ובת-זוגו;
- חבר קיבוץ או מושב שיתופי;
- מי שבבעלותו או בשימוש רכב (כולל אופנוע) ששווי יותר מ-40,760 ש"ח, במקרים מסוימים לא תישלל הזכאות לגמלה בשל רכב גם אם שוויו יותר מ-40,760 ש"ח.²⁶
- תלמיד במוסד להשכלה גבוהה או במוסד ללימודים על-תיכוניים – למעט אם חד-הורית, בתנאים מסוימים – תלמיד בישיבה או במוסד תורני או במוסד להכשרת כוהני דת; כמו כן, תלמיד בכל מוסד אחר המכשיר תלמידים לבחינות ממשלתיות או המקנה תעודה, אם הלימודים נמשכים יותר מ-12 חודשים.

4.2. גובה הגמלה

לוח 7 להלן מפרט את גובה הגמלה המרבי בהרכבי משפחה שונים וכן את סכום ההכנסה המרבי המזכה בגמלה.

²³ להרחבה על תנאי הזכאות תנאי הזכאות: המוסד לביטוח לאומי, [הבטחת הכנסה – תנאי זכאות](#), כניסה בתאריך: 28 במאי 2018.

²⁴ בנסיבות מיוחדות, כגון מחלה, היריון, שימוש בסמים וכיו"ל יוכל לקבל גמלה גם מי שמלאו לו 18 שנים.

²⁵ קיימות קבוצות שפטורות ממבחן תעסוקה בהם חולה שאינו מסוגל לעבוד יותר מ-30 ימים רצופים; גבר או אישה שהגיעו לגיל הפרישה; אם נשואה או הורה יחיד (אב או אם) שבהחזקתם ילד שטרם מלאו לו שנתיים; לפירוט ראו: ענת לוי, [תיאור גמלת הבטחת הכנסה ואומדן שווי ההטבות הנלוות למקבלי הגמלה – עדכון](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 13 באוגוסט 2014.

²⁶ במקרים מסוימים מנוכה מגמלתו של זכאי שבבעלותו רכב סכום המחושב לפי שווי הרכב, המצב התעסוקתי וגובה השכר. המוסד לביטוח לאומי, הבטחת הכנסה, [תנאי זכאות – בדיקת הכנסות ורכב](#), כניסה לאתר: 24 במאי 2018.

בני 55 עד גיל פרישה		בני 20–24 הפטורים ממבחן תעסוקה; בני 25–54 שנים		בני 20–24 החייבים במבחן תעסוקה		הרכב משפחתי
סכום הגמלה	ההכנסה המרבית המזכה בגמלה	סכום הגמלה	ההכנסה המרבית המזכה בגמלה	סכום הגמלה	ההכנסה המרבית המזכה בגמלה	
2,169	3,764	1,735	2,974	1,388	2,974	יחיד
3,253	5,399	2,385	4,100	1,908	4,100	בני-זוג
3,773	5,993	2,602	4,548	2,602	4,548	זוג + ילד
4,294	6,727	2,906	5,343	2,906	5,343	זוג + 2 ילדים ויותר
3,546	8,565	2,906	7,086	2,906	7,086	יחיד + ילד
4,414	10,012	3,383	7,881	3,383	7,881	יחיד + 2 ילדים ויותר

מהנתונים בלוח עולים הדברים הבאים:

- זוג בני 25–54 עם ילד אחד, העומדים בתנאים לקבלת הגמלה, יקבלו גמלת הבטחת הכנסה בסכום של עד **2,602 ש"ח** לחודש, עד לרמת הכנסה של 4,548 ש"ח;
- משפחה שבה הורה יחיד בן 25–54 ושני ילדים, העומדת בתנאים לקבלת הגמלה, תקבל גמלת הבטחת הכנסה בסכום של עד **3,383 ש"ח** לחודש, עד לרמת הכנסה של 7,881 ש"ח;
- יחיד בן 55 ומעלה העומד בתנאים לקבלת הגמלה יקבל גמלת הבטחת הכנסה בסכום של עד **2,169 ש"ח** לחודש, עד לרמת הכנסה של 3,764 ש"ח.

4.3. מנגנון הפחתת הגמלה בשל הכנסה

4.3.1. הכנסה שאינה מעבודה²⁸

סכום ההכנסות של שני בני הזוג שלא מעבודה מנוכחים במלואם מהגמלה.²⁹ אם ההכנסות גבוהות מסכום הגמלה – אין זכאות לגמלה. הכנסות שלא מעבודה הן:

- תשלומים וקצבאות מהביטוח הלאומי או מגופים אחרים. לא יובאו בחשבון ההכנסות האלה: קצבת ילדים, קצבה לילד נכה, קצבת שירותים מיוחדים לנכה, גמלת נידות, גמלת סיעוד, דמי מחיה לאלמנה וליתום, קצבאות מיוחדות לנכה עבודה, קצבה או הטבה המשולמת לנזקקים על פי חוק שירותי הסעד ותשלומים שהקונגרס היהודי העולמי משלם לחסידי אומות העולם;
- רווחים מהון;
- רכוש – כל רכוש נלקח בחשבון לצורך חישוב הגמלה, כולל רכוש שאין ממנו הכנסות (למעט דירת המגורים של המבוטח).

4.3.2. הכנסה מעבודה³⁰

גמלת הבטחת הכנסה ניתנת לבעלי הכנסה מעבודה עד לגובה ההכנסה המרבי המזכה בגמלה, המשתנה לפי גיל הזכאי ולפי ההרכב המשפחתי, כפי שמוצג בלוח 7 לעיל. ברמת שכר נמוכה מגובה ההכנסה המרבית המזכה בגמלה

²⁷ המוסד לביטוח לאומי, [הבטחת הכנסה – סכום הקצבה](#), כניסה לאתר: 28 במאי 2018.

²⁸ המוסד לביטוח לאומי, [הבטחת הכנסה, תנאי זכאות - בדיקת הכנסות ורכב](#), כניסה לאתר: 28 במאי 2018.

²⁹ נציין כי ביחס לסוגים מסוימים של הכנסות שלא מעבודה כגון הכנסה שמקורה בקצבה המשולמת מכוח חיקוק, דיני חוץ הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, לא יובא בחשבון סכום השווה ל- 495 ש"ח או 693 ש"ח (בהתאם להרכב משפחתי). דוגמה להכנסה כזו היא הכנסה מפנסיה.

³⁰ המוסד לביטוח לאומי, [הבטחת הכנסה - חישוב הקצבה לפי הכנסה מעבודה](#), כניסה לאתר: 28 במאי 2018.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

ניתנת גמלה חלקית, ובכל מקרה ההכנסה של מקבל הגמלה, הן מגמלה והן משכר, לא תעלה על רמת ההכנסה המרבית המפורטת בלוח. רק חלק מההכנסות מעבודה של זכאי מובאות בחשבון לעניין צמצום הזכאות למלוא הגמלה, סכום הגמלה מופחת ככל שרמת ההכנסה גדלה עד לאיפוס הגמלה. ההפחתה בסכום הגמלה נמוכה מהתוספת בהכנסה, כך שסך ההכנסה של אדם תהיה גבוהה מההכנסה מהגמלה בלבד. מנגנון חישוב ההכנסות שאינן מובאות בחשבון והפחתת הגמלה נקבע על מנת ליצור תמריץ למקבלי הגמלאות ליציאה לעבודה ולהגדלת הכנסותיהם. חישוב גמלת הבטחת הכנסה לזכאי עם הכנסה מעבודה נעשה בשני שלבים, כדלקמן:

- שלב ראשון: מגובה שכרו של זכאי שטרם מלאו לו 55 שנים מנוכה סכום השווה ל-5% עד 7% מהשכר הממוצע במשק (ליחיד – 495 ש"ח בשנת 2018 ולמי שיש בן זוג או שבהחזקתו ילד – 693 ש"ח בהתאמה); זכאי שמלאו לו 55 שנים מנוכה 13% עד 17% מהשכר הממוצע במשק (ליחיד – 1,288 ש"ח ולמי שיש בן זוג או שבהחזקתו ילד 1,684 ש"ח בהתאמה). ההכנסה שמופחתת בשלב זה נקראת דיסריגרד (כלומר הכנסה שאינה מובאת בחשבון).
- שלב שני: מהסכום שהתקבל בשלב הראשון מנוכים 30%–40% נוספים, בהתאם לגיל הזכאי ולהרכב המשפחתי. הסכום שהתקבל לאחר הניכוי מופחת מגמלת הבטחת הכנסה מלאה.

5. סיכום – השוואת המנגנונים להפחתת גמלאות בשל הכנסה

לוח 8 להלן מציג סיכום והשוואה של מנגנוני הפחתת הגמלאות בשל הכנסה שתוארו לעיל.

לוח 8 – השוואת המנגנונים להפחתת גמלאות בשל הכנסה

תבחין	נכי צה"ל	נכות כללית	נכי רדיפות הנאצים	הבטחת הכנסה בגיל עבודה
גובה הגמלה הבסיסית (100% נכות)	4,564.8 ש"ח	3,272 ש"ח ותוספות עבור תלויים: 939 ש"ח עבור כל ילד עד שני ילדים; 1,175 ש"ח עבור בן או בת זוג	5,796.4 ש"ח	גובה הגמלה לפי הרכב משפחתי וגיל, אין קביעת נכות. בגילאי 24-55: 2,385 ש"ח – ליחיד; 1,735 ש"ח – לזוג; 2,602 ש"ח – לזוג עם ילד; 2,906 ש"ח – לזוג עם שני ילדים או יותר.
גובה גמלה עם מבחן הכנסות (נצרך או תגמול מוגדל לפי הכנסה) (100% נכות)	9,625.5 ש"ח - ללא ילד; 10,590.5 ש"ח - עם ילד תגמול לנכה נצרך	לא רלוונטי	10,603.4 ש"ח תגמול מוגדל לפי הכנסה	לא רלוונטי
על מי חל מבחן ההכנסה	מבחן הכנסה אישי (למעט הכנסה מנכס בבעלות בן הזוג)	מבחן הכנסה אישי (תוספת בגין בן זוג תלוי ניתנת אם הכנסותיו הן עד 5,646 ש"ח)	מבחן הכנסה אישי	מבחן הכנסה למשק בית (לשני בני הזוג)
מנגנון א' - הפחתת הגמלה בשל הכנסה מעבודה והכנסות נוספות: סוגי הכנסות עליהם חלה ההפחתה	הכנסה מיגיעה אישית, מדמי שכירות בעבור השכרת נכס שבבעלותו או בבעלות בן זוג, או הכנסות מרווח הון	הכנסה מעבודה	הכנסה מכל מקור שהוא (לרבות קצבאות מהביטוח הלאומי)	הכנסה מעבודה
סכום ההכנסה שאינה מובאת (בחשבון דיסריגרד)	2,282.4 ש"ח	3,700 ש"ח	אין	מתחת לגיל 55: ליחיד – 495 ש"ח ולמי שיש בן זוג או שבהחזקתו ילד – 693 ש"ח; מעל גיל 55: ליחיד – 1,288 ש"ח ולמי שיש בן זוג או שבהחזקתו ילד 1,684 ש"ח

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

תבחין	נכי צה"ל	נכות כללית	נכי רדיפות הנאצים	הבטחת הכנסה בגיל עבודה
מנגנון הפחתה מעל גובה הדיסריגרד	הפחתה מלאה מגמלת נכה נצרך בגובה ההכנסה במעל 2,282 ש"ח עד לגובה הגמלה הבסיסית	בחלק ההכנסה שמעל 3,700 ש"ח ועד 6,736 ש"ח - שיעור הניכוי מהקצבה 30%; בחלק מההכנסה שמעל 6,736 ש"ח ועד 9,213 ש"ח - 40%; בחלק מההכנסה שמעל 9,213 ש"ח - 60%. הפחתה הדרגתית של הקצבה עד לקצבה המזערית של 235 ש"ח	הפחתה מלאה מתגמול מוגדל לפי הכנסה בגובה הגמלה הבסיסית	בחלק ההכנסה שמעל סכום הדיסריגרד מנוכים 30%-40% בהתאם לגיל הזכאי והרכב המשפחתי, עד לאיפוס הגמלה
מנגנון ב' - הפחתת הגמלה בשל הכנסה שלא מעבודה: סוגי הכנסות עליהם חלה הפחתה	הכנסה מקצבה או תשלום לפי חוק אחר או לפי הסכם או הסדר כלשהו	הכנסה שאינה מעבודה, כגון מפנסיה, משכר דירה, ממלגה, מקצבאות אחרות מהביטוח הלאומי או מגורמים אחרים, או רווחים מהשקעות	הכנסה מכל מקור שהוא, לרבות קצבאות מהביטוח הלאומי	תשלומים וקצבאות מהביטוח הלאומי או מגופים אחרים; רווחים מהון; רכוש - כולל רכוש שאין ממנו הכנסות (למעט דירת המגורים של המבוטח)
ההכנסות שאינן מובאות בחשבון במנגנון ב'	קצבאות אזרח ותיק, שר"מ, ניידות, גזזת, פוליו, שאירים, קצבאות ילדים, סיעוד, תשלומי מזונות, תשלומים לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה, תשלומים לניצולי שואה, תגמולי ביטוח סיעודי, וכל הכנסה מיגיעה אישית של בן הזוג של הנכה או כל קצבה המשולמת לו לפי כל חוק או כל קצבה בעד ילד של נכה	הכנסות ממזונות עבור ילדים	התוספת בעד בן הזוג שמקבל ניצול השואה יחד עם קצבת אזרח ותיק	קצבת ילדים, קצבת לילד נכה, קצבת שירותים מיוחדים לנכה, גמלת ניידות, גמלת סיעוד, דמי מחיה לאלמנה וליתום, קצבאות מיוחדות לנכה עבודה, קצבה או הטבה המשולמת לנוקקים על פי חוק שירותי הסעד ותשלומים שהקונגרס היהודי העולמי משלם לחסידי אומות העולם
תיאור מנגנון ב'	הפחתה מלאה של סכום ההכנסה מגמלת נכה נצרך עד לגובה הגמלה הבסיסית	הפחתה מלאה של סכום ההכנסה מתוספת התלויים, לאחר הפחתה הקצבה תהיה בגובה קצבת יחיד מלאה	הפחתה מלאה מהגמלת נכה נצרך בגובה ההכנסה עד לגובה הגמלה הבסיסית	הפחתה מלאה מהגמלה בגובה ההכנסה עד לגובה הגמלה
דוגמה - גובה הגמלה וגובה הפחתה מהגמלה לזכאי יחיד (100% נכות) עם הכנסה מעבודה של 4,000 ש"ח	גובה הגמלה - 7,999.2 ש"ח גובה הפחתה מהגמלה המלאה - 1,717.6 ש"ח	גובה הגמלה - 3,182 ש"ח גובה הפחתה מהגמלה המלאה - 90 ש"ח	גובה הגמלה - 6,603.4 ש"ח גובה הפחתה מהגמלה המלאה - 4,000 ש"ח	גובה ההכנסה אינה מזכה בגמלה (ליחיד בגילאי 55-24, אין רמת נכות)

הכנסת

מרכז המחקר והמידע